‘ godsdienstige vervoering die boven de bekende godsdienstige stromingen zweefde. Onbenulligheid, grilligheid en onevenwichtigheid, daar vloeit ook haar Londense regeerperiode van over. Dat het met een mens zo ver kon komen is grotendeels de schuld van laffe ogendienaars en in het stof kruipende lakeien die dit karakter van jongs af hebben misvormd. Dat is met Wilhelmina van Oranje meer dan een halve eeuw gebeurd en de historicus die de feiten allemaal kent en die “zonder restrictie met koningin Wilhelmina (heeft) mogen spreken” en die daarvan met grote dankbaarheid gewaagt, heeft zich gevoegd in het leger van de mensonterende onderkruipers.’

Den Doolaard nam stelling tegen hetgeen zijn Londense radio-collega over de zaak-Van ’t Sant had gepubliceerd. Kort na het verschijnen van het negende deel schreef hij in *NRC-Handelsblad* (20 oktober 1979):

‘ ‘Verwonderd was ik ook over zijn pogingen om het besmeurde blazoen van de dubieuze figuur Van ’t Sant zoveel mogelijk schoon te poetsen. In het Londense milieu heeft Van ’t Sant zich veel vijanden gemaakt door zijn gespioneer voor de koningin, die hem inlichtingen liet verzamelen buiten haar ministers om, zijn intriges en zijn gelaster (maar dit altijd onder vier ogen). Verraad van het verzet in Nederland heeft deze “éminence grise” echter nooit gepleegd. Toen de *Sicherheitsdienst* in het begin van de illegaliteit de ene groep na de andere oprolde, weet men dit in bezet gebied niet aan gebreken in de eigen conspiratieve techniek (een vak dat geleerd moet worden), maar zocht men gemakshalve naar een verrader. Daarvoor leek Van ’t Sant geknipt.

Men herinnerde zich dat hij in 1935, zij het zogenaamd eervol, ontslagen was als hoofdcommissaris van politie in Den Haag. Een daarop volgend gerechtelijk onderzoek wegens misbruik van ambtseed werd geseponeerd, en de familie van wijlen H.M.’s gezant te Brussel, jhr. Van Vredenburch, verloor zelfs het civiel proces, door haar tegen Van ’t Sant aangespannen wegens oplichting. Maar zijn reputatie was hij voorgoed kwijt, en toen hij in Londen opdook vlak naast de Kroon en bovendien als chef van de eerste “geheime dienst”, concludeerde men in Nederland dat hij een verrader moest zijn.

Om nu de onwankelbare verknochtheid van de koningin aan Van ’t Sant te verklaren, heeft dr. De Jong het niet alleen nodig geacht om de hele affaire-Van Vredenburch weer op te rakelen, die zich in 1927 afspeelde, maar er ook een eigen nieuwe versie van te geven, op grond van gesprekken die hij meer dan een kwart eeuw later voerde met Van ’t Sant en prof. Gerbrandy die, ook volgens De Jong, bekend stond wegens zijn slechte geheugen. Dr. De Jong zegt dat deze getuigenissen elkaar dekten, wat ik nogal naïef vind, want wat Gerbrandy kon weten was grotendeels afkomstig van Van ’t Sant, die dr. De Jong blijkbaar onvoorwaardelijk gelooft.